

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25Co/188/2011
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4110202138
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 02. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ingrid Doležajová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2012:4110202138.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ingrid Doležajovej a členov senátu JUDr. Dušana Harbutu a JUDr. Violy Takáčovej, PhD., v právnej veci navrhovateľiek: 1/ I.. R. F., nar. XX. XX. XXXX, bytom M., J. B. XXX a 2/ L.. S. F., U., nar. XX. XX. XXXX, bytom M., J. B. XXX, navrhovateľky v 1/ a 2/ rade, obe zastúpené Advokátskou kanceláriou JUDr. CIMRÁK, s.r.o., so sídlom Nitra, Štefánikova 7, proti odporcovi: Slovenská republika - Slovenský pozemkový fond, so sídlom Bratislava, Búdkova 36, IČO: 17 335 345, o určenie, že nehnuteľnosti patria do dedičstva, o odvolaní navrhovateľiek proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 23. 05. 2011, č. k. 10C/26/2010-233, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e** .

Odporcovi nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol návrh navrhovateľiek, ktorým sa po pripustení jeho zmeny uznesením súdu prvého stupňa zo dňa 23. 05. 2011 domáhali voči odporcovi určenia, že nehnuteľnosti v kat. úz. B. zapísané Správou katastra Nitra na LV č. XXXX ako parcela registra E č. 281/26 - orná pôda o výmere 7.237 m² a na LV č. XXXX ako parcela registra C č. 396/19 - ostatné plochy o výmere 894 m², parc. č. 396/39 - ostatné plochy o výmere 3.397 m² a parc. č. 396/40 - ostatné plochy o výmere 2 m² patria do dedičstva po I.. B. F., nar. XX. XX. XXXX, zomr. XX. XX. XXXX, naposledy bytom M., J. B. XXX. Odporcovi náhradu trov konania nepriznal.

V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že Register pridelov pre kat. úz. B. zo dňa 01. 10. 1926 sa týkal veľkostatku majiteľa J. L. a pod bodom 2 je ako nadobúdateľ parc. č. 281/26 - role o výmere 1 ha 15 árov a 0,8 m² za úhrnnú cenu 5.044,- korún uvedený L. F.. V súčasnosti je parc. č. 281/26 zapísaná na LV č. XXXX a č. XXXX pod navrhovateľkami označenými parcelami vo vlastníctve odporcu. Pôvodne parc. č. 281 bola zapísaná v pozemnoknižnej vložke č. 1 kat. úz. B. a podľa poznámky táto bola konfiškovaná v zmysle nar. č. 104/1945 Zb. a nar. SNR č. 64/1946 Zb. pod č. d. 1068/48. V tejto súvislosti poukázal na to, že Okresný národný výbor v Nitre na návrh MNV prijal uznesenie č. 155/1946, ktorým navrhol skonfiškovať podľa Nariadenia č. 104/1945 Zb. pôdohospodársky majetok, nachádzajúci sa v chotári obce M. a následne uznesením predsedníctva SNR č. 7321/1945 bolo rozhodnuté, že sa konfiškujú s okamžitou platnosťou a bez náhrady pre účely pozemkovej reformy všetok pôdohospodársky majetok J. L., nachádzajúci sa v kat. úz. obce B. pod č. 1,711. Dôvodil, že poznámka zaboru majetku v pozemnoknižnej vložke nemala podľa zák. č. 215/1919 Zb. o zabratí veľkého pozemkového majetku právne účinky prechodu vlastníctva na štát, nakoľko zaborom nadobudol štát právo zabratý majetok prevziať a prideliť do užívania, z ktorého dôvodu nemohol previesť vlastníctvo k sporom dotknutej nehnuteľnosti na právneho predchodcu navrhovateľiek L. F.. Dospel preto k záveru, že navrhovateľky žiadnym právne relevantným dôkazom nepreukázali, že by ich právny predchodca

nadobudol vlastníctvo k nehnuteľnostiam prídedom pôdy. Register prídellov, na ktorý navrhovateľky poukazovali totiž nemôže nahradiť rozhodnutie kompetentného orgánu, a to pozemkového úradu, a preto nemohol byť ani právnym titulom, od ktorého by odvodzoval svoje vlastnícke právo. L. F. tak mohol byť len užívateľom spornej nehnuteľnosti, ktorá podliehala záboru, pričom jej vlastníkom zostal naďalej J. L.. Rovnako tak navrhovateľky v konaní nepreukázali, že by ich právny predchodca I. B. F. sporné nehnuteľnosti nadobudol vydržaním. I keď z vykonaného dokazovania je možné vyvodiť záver, že jeho právny predchodca L. F. užíval sporné nehnuteľnosti od roku 1929, kedy zaplatil podľa registra prídellov i prídellovú cenu, v konaní neprodukovali žiaden dôkaz o existencii právneho titulu, na základe ktorého sa tak stalo, o jeho dobromyseľnosti a o tom, že túto nehnuteľnosť užíval až do jej odovzdania do užívania družstva. Samotné užívanie nehnuteľnosti totiž neznamená i nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním. Pokiaľ navrhovateľky tvrdili, že I. B. F. mal spornú nehnuteľnosť nadobudnúť od svojho právneho predchodcu L. F. darovaním, v tomto smere neunesli dôkazné bremeno a neprodukovali žiaden dôkaz, pričom ani v konaní vypočutá svedkyňa okrem potvrdenia, že právny predchodca navrhovateľiek v lokalite B. užíval nejakú parcelu, sa k veci bližšie vyjadriť nevedela. Navyiac označil za nelogické tvrdenie navrhovateľiek, že zaplatením poslednej splátky prídeltu vstúpil L. F. do oprávnenej držby a zároveň tvrdili, že vlastnícke právo vydržal nie voči štátu, ale voči grófovi L. bez ozrejmienia, na základe akého právneho titulu sa tak stalo. Svoje rozhodnutie o náhrade trov konania založil na ust. § 142 ods. 1 OSP v spojení s § 151 ods. 2 OSP a v konaní úspešnému odporcovi nepriznal náhradu trov konania, keďže ich v zákonom určenej lehote nevyúčtoval a zo spisu žiadne trovy zrejme neboli.

Proti tomuto rozsudku podali navrhovateľky v zákonom stanovenej lehote odvolanie, domáhajúc sa ním jeho zmeny a vyhovenia ich návrhu. Vykonaným dokazovaním mal i za preukázané, že parc. č. 281/26 bola zapísaná v pozemkovej mape a bola súčasťou katastrálneho operátu už pred vyhotovením ROEP-u, čomu zodpovedá i pracovný návrh prídellového plánu, pričom len vinou pozemkového úradu neboli prídely odčlenené z pôvodnej pozemkovej vložky do novej. Rovnako tak i skutočnosť, že ich právny predchodca zaplatil prídellovú cenu a že pozemok užíval na poľnohospodárske účely. Preto konštatovali, že bez existencie relevantných, vkladu schopných listín by neprebehli platby prídellovej ceny, ani zaznačenie parcely do mapy, čomu logicky muselo predchádzať rozhodnutie pozemkového úradu a príslušný geometrický plán. Odvolávajúci sa na nimi predkladanú analýzu a právny rozbor základných princípov prvej pozemkovej reformy označili za rozporné s vtedy platnou právnou úpravou nepochopiteľné lipnutie súdu prvého stupňa na tzv. intabulačnom princípe. Jeho interpretáciu i s ohľadom na ochranu dobromyseľného držiteľa a úmysel zákonodarcu na prelomení intabulačného princípu pri naplnení cieľa pozemkovej reformy, vyjadrenom v nar. vlády ČSR č. 148/1922 Zb., považovali za rozpornú i s dobrými mravmi. Ďalej uviedli, že konfiškácia celého telesa v PKN vložke č. 1 kat. úz. B. bola vyznačená na návrh MNV Nitra, ktorý na to nebol oprávnený a tiež bez existencie súpisu konfiškovaného majetku. Ku konfiškácii parcely č. 281/26 preto nemohlo dôjsť, keďže v uznesení o konfiškácii je uvedená len parc. č. 281, ktorá v tom čase už neexistovala a bola rozdelená medzi prídellovcov, s ktorým faktom sa súd prvého stupňa nevyšporiadal a v tomto smere nebral ohľad ani na rozsudok NS SR sp. zn. 1Sž-o-KS120/2004. Vytkli prvostupňovému súdu i skutočnosť, že na návrh odporcu pripojil spis sp. zn. 10C 105/2004, do ktorého nebolo umožnené nahliadnuť ich právnenému zástupcovi pre jeho zaslanie na prokuratúru, čím bola porušená zásada rovnosti strán a postupom súdu odňatá im možnosť konať pred súdom. V neposlednom rade za neprípustné považovali, aby súd bez akéhokoľvek upozornenia počas viac ako rok trvajúceho konania nemal ustálený okruh účastníkov t. j., či darovanie prebehlo alebo nie a tým nemal vyriešenú predbežnú otázku. V prípade spochybnenia ich právneho nástupníctva mohli totiž navrhovať iné dôkazy alebo upraviť okruh účastníkov. O nedôslednom hodnotení dôkazov a prípravy na pojednávanie svedčí i to, že k pripusteniu zmeny petitu došlo až na poslednom pojednávaní.

Odporca vo svojom písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu žiadal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť. Mal za to, že odvolanie navrhovateľiek v zmysle § 205 ods. 2 OSP nie je dostatočne zdôvodnené, pretože obsahuje predovšetkým rozsiahly výklad záborového a prídellového zákona, ktoré sú irelevantné pre právne posúdenie veci. Prezentoval názor, že podaním určovacej žaloby v zmysle § 80 písm. c) OSP dochádza k obchádzaniu zák. č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku, prípadne zák. č. 503/2003 Z. z. o navrátení vlastníctva k pozemkom. Nakoľko navrhovateľky ako oprávnené osoby mohli žiadať vydanie veci podľa reštitučných zákonov, nemôžu sa preto domáhať ochrany vlastníckeho práva podľa všeobecných právnych predpisov. Na podporu svojej argumentácie poukázal i na relevantnú judikatúru NS ČR, Ústavného súdu ČR a NS SR. Taktiež poukázal i na to, že v konaní bola preukázaná konfiškácia celého majetku bývalého vlastníka J. L., vedeného v pozemkníknížnej vložke č. 1, v ktorej v tom čase

bola evidovaná i parc. č. 281, táto z konfiškácie vyňatá nebola a ani nebolo preukázané, že parc. č. 281/26 bola v tej dobe reálne vytvorená. Za účelové označil procesnoprávne námietky navrhovateľiek, týkajúce sa porušenia zásady rovnosti účastníkov konania, z dôvodu nemožnosti nahliadnutia do spisu, ako aj námietku pripustenia zmeny petitu na poslednom pojednávaní, keďže tieto nemohli ovplyvniť správnosť rozhodnutia súdu vo veci samej. Pridržiavajúc sa i svojich doterajších vyjadrení mal za to, že v konaní nebolo preukázané ani splnenie podmienok vydržania vlastníckeho práva právnym predchodcom navrhovateľiek k predmetným nehnuteľnostiam.

Odvolaací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 OSP) prejednal odvolanie navrhovateľiek na odvolacom pojednávaní podľa § 214 ods. 1 OSP a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľiek nie je dôvodné.

Predmetom tohto konania je návrh navrhovateľiek, ktorým sa po pripustení jeho zmeny uznesením súdu prvého stupňa zo dňa 23. 05. 2011 domáhajú určenia, že nehnuteľnosti v kat. úz. B., zapísané na LV č. XXXX ako parc. č. 281/26 - orná pôda o výmere 7.237 m² a na LV č. XXXX ako parc. č. 396/19 - ostatné plochy o výmere 894 m², parc. č. 396/39 - ostatné plochy o výmere 3.397 m² a parc. č. 396/40 - ostatné plochy o výmere 2 m² patria do dedičstva po I.. B. F., nar. XX. XX. XXXX, zomr. XX. XX. XXXX. Za právny titul nadobudnutia týchto nehnuteľností ich právnym predchodcom označili vydržanie. Ako dedičky po I.. B. F. ml. nar. XX. XX. XXXX, zomr. XX. XX. XXXX, ktorý bol právnym nástupcom po I.. B. F. (nar. XX. XX. XXXX, zomr. XX. XX. XXXX), tvrdili, že v roku 1926 L. F. (otec I.. B. F. st.) dostal ako prídel parc. č. 281/26 - ornú pôdu o výmere 11.530 m², odčlenenú z parc. č. 281, zapísanú v PKN vložke č. 1 kat. úz. B., ktorú následne daroval svojmu synovi I.. B. F., ktorý ju riadne užíval do roku 1952, kedy nehnuteľnosti vniesol do družstva.

Jedným z osobitných originálnych spôsobov nadobudnutia vlastníctva je i inštitút vydržania. Dochádza k nemu priamo zo zákona v prípade splnenia zákonom požadovaných predpokladov, ku ktorým patrí spôsobilý predmet vydržania, oprávnenosť držby a jej nepretržitosť počas celej zákonom ustanovenej doby. Tieto zákonom určené podmienky vydržania musia byť splnené kumulatívne, to znamená v prípade nesplnenia čo i len jednej z nich nedochádza k vydržaniu.

Podľa obyčajového práva platného na Slovensku do 31. decembra 1950 nadobudol vlastnícke právo k nehnuteľnosti bez zapísania do pozemkovej knihy ten, kto nehnuteľnosť po dobu 32 rokov mal ako svoju v pokojnej držbe. Nehnuteľnosť musel užívať vo svojom mene a nie v mene iného, príp. ako požívateľ alebo užívateľ. Vlastnícke právo nemohol vydržať kto nebol dobromyseľný, kto už na začiatku držby vedel o tom, že nehnuteľnosť nadobudol bezprávne, príp. vedel, že nehnuteľnosť patrí inému. Podobné podmienky pre vydržanie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti určoval aj Občiansky zákonník č. 141/1950 Zb. (§ 115 a § 116 ods. 1 v spojení s § 145); vlastníctvo mohol nadobudnúť ten, kto nehnuteľnosť oprávnenne držal po dobu 10 rokov, pričom za oprávneného držiteľa sa považoval ten, kto bol so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu vec patrí. Medzi požiadavkami o dobromyseľnosti v oboch uvedených právnych úpravách bol rozdiel v tom, že obyčajové právo vyžadovalo dobromyseľnosť pri nastúpení držby, kým podľa Občianskeho zákonníka č. 141/1950 Zb. bola potrebná počas celého priebehu vydržacej doby; pri oboch platila zásada, že kto nadobudol oprávnenú držbu od oprávneného držiteľa, mohol si započítať vydržaciú dobu svojho predchodcu.

Za držiteľa sa považuje osoba, ktorá fakticky ovláda vec. Pri oprávnenej držbe musí ísť o také faktické ovládanie veci, pri ktorom je daná vôľa nakladať s vecou ako so svojou. Dobrá viera, ktorá je podkladom tejto vôle, vyjadruje vnútorný (psychický) stav držiteľa, ktorý sám o sebe nemôže byť predmetom dokazovania. Toto vnútorné presvedčenie nadobúdateľa, že nekoná bezprávne a že si neprisvojuje cudziu vec, sa však navonok prejavuje jeho konkrétnym správaním, a to už môže byť predmetom dokazovania a posudzovania. Posúdenie, či je držiteľ v dobrej viere alebo nie, treba vždy hodnotiť objektívne a nie iba zo subjektívneho hľadiska samého účastníka. Zároveň vždy treba brať do úvahy, či držiteľ pri bežnej (normálnej) opatrnosti, ktorú možno vzhľadom na okolnosti a povahu daného prípadu od každého požadovať, nemal alebo nemohol mať po celú vydržaciú dobu dôvodné pochybnosti o tom, že mu vec (právo) patrí. Dobrá viera držiteľa sa musí vzťahovať aj k okolnostiam, za ktorých vôbec mohlo vlastnícke právo vzniknúť, teda aj k právnemu dôvodu (titul) vzniku vlastníctva. Dobrá viera zaniká v okamžiku, kedy sa držiteľ zoznámil so skutočnosťami, ktoré objektívne museli vyvolať pochybnosti o tom, že mu vec právom patrí. Na tom nič nemení skutočnosť, že držiteľ bol aj naďalej subjektívne v dobrej viere.

V súdnej veci z obsahu spisu nesporne vyplýva, že nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom tohto sporu a v súčasnosti sú vedené vo vlastníctve odporcu, boli vytvorené z pôvodnej pozemknížnej parcely č. 281, zapísanej v PKN vložke č. 1 kat. úz. B.. Podľa registra prídeltov, zostaveného dňa 14. 07. 1938 štátnym prídeltovým komisárom v Nitre, z pôdy zabranej J. L. bola L. F. prídeltená parc. č. 281/26 - roľa o výmere 11.508 m² za úhrnnú cenu 5.044,-Kč, ktorú prídeltca uhradil dňa 14. 09. 1925 v sume 500,-Kč (prvá záloha), dňa 12. 05. 1926 v sume 1.000,-Kč (druhá záloha) a dňa 02. 10. 1929 v sume 3.640,-Kč (zbytok ceny). Podľa uznesenia predsedníctva SNR č. 7321/1945 sa na svojom zasadnutí dňa 01. 08. 1945 uznieslo, že skonfiškujú podľa ods. 1 písm. b) § 1 Nariadenia SNR zo dňa 24. 08. 1945 č. 104/1945 Zb. Sb.n.SNR s okamžitou platnosťou a bez náhrady pre účely pozemkovej reformy všetok pôdohospodársky majetok J. (A.) L. v kat. úz. B. pod č. 1,711 PKN vložky. Následne o tomto Povereníctvo pre pôdohospodárstvo a pozemkovú reformu Bratislava dňa 23. 01. 1946 upovedomilo písomne v ňom uvedené dotknuté orgány s tým, že s okamžitou platnosťou a bez náhrady pre účely pozemkovej reformy sa konfiškujú majetok J. L., ktorý sa nachádza v kat. úz. B. pod č. 1,711 a 41 pozemknížnej zápisnice a tento je pod dočasnou národnou správou. Rovnako tak i podľa uznesenia ONV v Nitre č. 155/1946 zo dňa 21. 02. 1946 bola navrhnutá konfiškácia podľa Nariadenia č. 104/1945 Zb. pôdohospodárskeho majetku J. L., nachádzajúci sa v obci M., pre účely pozemkovej reformy z dôvodu, že vlastník je maďarskej národnosti a na jeho statok v B. už bola SNR vypovedaná konfiškácia. Následne bol Povereníctvom pôdohospodárstva a pozemkovej reformy podaný Okresnému súdu v Nitre dňa 29. 01. 1948 návrh na vyznačenie konfiškácie podľa Nariadenia č. 104/1945 Sb.n.SNR pre účely pozemkovej reformy na nehnuteľnosti zapísané na meno J. L. pod B35 v celosti v PKN vložke č. 1 kat. úz. B., vedený pod č. d. 1068/48. Zo zápisnice zo dňa 20. 03. 1953, zapísanej na MNV v Kyneku, vo veci vyúčtovania s odkazujúcimi prídeltcami skonfiškovaného pôdohospodárskeho majetku bývalého vlastníka J. L. a ani zo zoznamov prídeltcov, ktorí sa vzdali pôdy v prospech JRD v Kyneku a v Lehotě, ktoré tvoria jej súčasť, nevyplýva, že medzi prídeltcami bol i L. F. alebo I. B. F.. L. F. zomrel dňa 12. 08. 1954 a I. B. F. dňa 03. 08. 1986, pričom predmetom dedičského konania neboli sporom dotknuté nehnuteľnosti.

Hodnotiac predmetnú vec z hľadiska vyššie popísaných skutkových zistení, ako i platnej právnej úpravy, odvolací súd v zhode s právnym názorom súdu prvého stupňa dospel k záveru o nedôvodnosti návrhu navrhovateľiek. Súd prvého stupňa v tomto smere totiž vykonal dokazovanie v potrebnom rozsahu, na základe neho dostatočne zistil skutkový stav veci a z tohto vyvodil i správny právny záver. Nakoľko odvolací súd sa stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa, využijúc postup podľa § 219 ods. 2 OSP, sa obmedzuje len na skonštatovanie správnosti jeho dôvodov, na ktoré v podrobnostiach poukazuje. Reagujúc na námietky navrhovateľiek uvádzané v ich odvolaní však považuje za potrebné poukázať, resp. zvýrazniť niektoré vo veci významné aspekty.

Navrhovateľky požadované vlastníctvo B. F. k sporom dotknutým nehnuteľnostiam založili na jeho nadobudnutí vydržaním, keď B. F. vstúpil do držby nehnuteľností po tom, čo mu boli tieto darované jeho právnym predchodcom L. F. (otcom), ktorý svoju dobromyseľnú držbu odvodzoval od prídeltu v roku 1926 s tým, že na strane B. F. došlo k započítaniu vydržacej doby jeho právneho predchodcu. S ohľadom i na ďalšiu argumentáciu použitú navrhovateľkami v priebehu konania, že k nadobudnutiu vlastníctva L. F. došlo vlastne už samotným prídeltom a zaplatením prídeltovej ceny, bolo nutné sa ako so základnou otázkou vysporiadať s právnou úpravou, týkajúcou sa vlastníctva k pôde po roku 1918. K základným zákonom, ktoré sa súhrne označovali ako „Prvá pozemková reforma“ patrili zák. č. 215/1919 Sb. zo dňa 16. 04. 1919 o zábrani veľkého majetku pozemkového (záborový zákon), zák. č. 81/1920 Sb. zo dňa 30. 01. 1920, ktorým sa vydávajú ustanovenia o prídeltu zabrané pôdy a upravuje sa právni pomer ku prídeltenej pôde (zákon prídeltový) a zák. č. 329/1920 Sb. zo dňa 08. 04. 1920 o prevzatí a náhrade za zabraný majetok pozemkový (zákon náhradový). Záborovým zákonom sa na vykonanie úpravy pozemkového vlastníctva zabral štátom veľký majetok pozemkový ležiaci na území Československej republiky a zriadil sa pozemkový úrad. Prídeltový zákon upravil postup pozemkového úradu pri prídeltovaní pôdy spadajúcej pod zábor a náhradový zákon určoval postup pri prevzatí a poskytovaní náhrady za zabraný majetok. Samotným zabratím nehnuteľnosti podľa zák. č. 215/1919 Sb. však nenastal právny prechod (nadobudnutie titulu) v prospech štátu. Ust. § 5 tohto zákona totiž zakotvovalo, že záborom nadobudla Československá republika právo zabratý majetok prenajímať a prípadne iným osobám prídeltovať (§ 10, 11 tohto zákona). Už z tohto ustanovenia vyplýva, že o právnom prevode zabraného majetku v prospech štátu bolo možné hovoriť len vtedy, ak štát prejavil, že zabratý majetok skutočne preberá. Do tej doby zostával ako právnym, tak

i faktickým vlastníkom zabraných nehnuteľností ich doterajší vlastník. Dôkazom toho je i ustanovenie § 7 záborového zákona, podľa ktorého pre scudzenie, prenájom zabratého majetku, jeho zavieranie a delenie sa vyžadoval úradný súhlas, a to súhlas pozemkového úradu (novelizácia vykonaná zák. č. 108/1921 Sb.) a bez tohto boli tieto právne úkony neplatné. Z hľadiska zákona samého preto doterajší majiteľ bol stále vlastníkom zabratého majetku až do jeho prevzatia štátom, aj keď bol vo výkone svojich vlastníckych práv obmedzený potiaľ, že k platnosti určitých právnych úkonov potreboval štátny súhlas. Znamená to potom, že pokiaľ v pozemkovej knihe bola uvedená poznámka záboru a zamýšľaného prevzatia štátom, týmto záznamom sa štát nestal vlastníkom, ale išlo len o blokáciu dispozičného práva a vlastníctvo pôvodného majiteľa nezaniklo. Následne pri pridelení pôdy spadajúcej pod zábor sa postupovalo podľa prídelového zákona, ktorý umožňoval prevzatú a zabratú pôdu, pokiaľ si ju štát sám nepodržal alebo nepoužil na účely všeobecne prospešné, prideliť okrem iného i jednotlivcom a to malým roľníkom, domkárom, drobným živnostníkom, poľnohospodárskym a lesným zamestnancom a bezzemkom, osobitne legionárom a rodinám príslušníkov ozbrojených síl, ktorí padli vo vojne alebo zomreli následkom vojenskej služby a vojenským invalidom (§ 1 prídelového zákona). Pôdu prideloval a celý postup s tým spojený riadil pozemkový úrad, pričom podľa § 27 prídelového zákona konečné rozhodnutie pozemkového úradu a dohody opatrené jeho schvaľovacou doložkou boli vkladu schopnými listinami. Vo svetle týchto záverov preto pri neexistencii dôkazov o prechode vlastníctva parc. č. 281 zapísanej v PKN vložke č. 1 kat. úz. B. na štát, keď zápisy v tejto vložke jej prevzatie štátom neosvedčujú, možno uzavrieť, že štát sa jej vlastníkom podľa záborového zákona nestal. Tento záver nie je spôsobilá spochybniť ani skutočnosť, že podľa zápisov pod r. č. 42-51 v PKN vl. č. 1 kat. úz. B. štát s majetkom J. L. podľa záborového zákona zrejme nakladal s ohľadom na poznámky záboru a zamýšľaného prevzatia, tieto však mali iba obmedzujúci charakter a netýkali sa parc. č. 281. Rovnako tak vlastníctvo k z nej vytvorenej parc. č. 281/26 nenadobudol prídelom ani L. F., keď prídel pôdy v konaní nepreukázala žiadna právne relevantná listina (prídelová listina), spĺňajúca požiadavky rozhodnutia pozemkového úradu podľa prídelového zákona. Za takúto listinu totiž nemožno považovať „Rejstřík přídelů“, spracovaný dňa 14. 07. 1938, na ktorý sa navrhovateľky odvolávali, pretože tento nebol rozhodnutím pozemkového úradu ako kompetentného orgánu, ale iba evidenciou prídelov a úhrady prídelovej ceny. Až do tej doby, keď na základe zák. č. 104/1945 Zb. v znení Nariadenia č. 64/46 Zb. došlo ku konfiškácii majetku J. L. zapísaného v PKN vložke č. 1 pre kat. úz. B. v celosti, čomu nasvedčujú už i zhora označené listiny, dotýkajúce sa i parc. č. 281, bol preto jej vlastníkom J. L..

Za situácie, že v konaní takto nebolo preukázané nadobudnutie vlastníctva spornej nehnuteľnosti L. F. mimo pozemkovej knihy, a to na základe prídelu z roku 1926 (podľa tvrdenia navrhovateľiek) bolo potrebné ďalej skúmať, či toto nenadobudol vydržaním. Z vykonaného dokazovania možno vyvodiť, že L. F. nehnuteľnosť užíval od roku 1925 - 1926 do začiatku 50-tych rokov. Ako už však bolo uvedené, faktické užívanie nehnuteľností ešte neznamená, že L. F. ako to vyžadovalo obyčajové právo platné na Slovensku do 31. 12. 1950, bol pri nastúpení do ich držby dobromyseľný. I keď držiteľ môže mať subjektívny pocit, že mu nehnuteľnosť patrí, len takýto subjektívny pocit nemôže byť sám o sebe podkladom pre vydržanie, ak nie je vyvolaný okolnosťami objektívne nasvedčujúcimi oprávnenosti držby. Dôkazné bremeno na preukázanie splnenia podmienok vydržania nad všetky pochybnosti spočíva práve na navrhovateľovi, ktorý vo veci určenia vlastníckeho práva musí tvrdiť nadobudnutie vlastníctva a svoje tvrdenie spoľahlivo aj preukázať. Navrhovateľky, ktoré v konaní stíhala dôkazná povinnosť však nepreukázali právne relevantným spôsobom dobromyseľnosť L. F. pri vstupe do držby nehnuteľností voči v pozemkovej knihe zapísanému vlastníkovi J. L., pričom jeho dobromyseľnosť nemožno vyvodiť výlučne zo zaplataenia prídelovej ceny. Zvlášť, pokiaľ L. F. vedel, že túto platil štátu, a preto poukaz navrhovateľiek, že štát bol len sprostredkovateľ a mal povinnosť poskytnúť náhradu za zabratý majetok, nemožno vo vzťahu k dobromyseľnosti akceptovať. L. F. takto nespĺnil požadovaný predpoklad vydržania vlastníckeho práva a navyše ani 32-ročnú držbu nehnuteľností, ktorá do roku 1950 bola taktiež jednou z podmienok vydržania nehnuteľností.

Obdobne navrhovateľky nad akúkoľvek pochybnosť nepreukázali ani splnenie podmienok pre vydržanie vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam I.. B. F.. Tento ich mal nadobudnúť od svojho otca L. F. darovaním niekedy v 50-tych rokoch a užívať ich do roku 1952, kedy nehnuteľnosti vniesol do JRD. Existencia darovacej zmluvy zostala však iba v rovine tvrdenia, keď samotná navrhovateľka v 1/ rade uviedla, že nehnuteľnosti užíval L. F. a pri obhospodarovaní mu pomáhal asi od roku 1948 i jeho syn I.. B. F., pôdu užívali až do roku 1952, kedy ju vložili do družstva a k darovaniu malo dôjsť v čase, keď bol L. F. chorý. Nezvratným dôkazom o tejto skutočnosti nie je ani čestné prehlásenie svedkyne T.. V. B. (č. I. 134 spisu), v ktorom prehlásila, že predmetnú parcelu užíval I.. B. F., ktorú dostal darom od

svojho otca, ktorý sa nevládal o ňu starať, o čom má vedomosť z dôvodu, že ich poznala ako susedov, v rovnakej oblasti mala pozemky i jej rodina a spoločne chodili tieto obrábať. Hodnovernosť tohto prehlásenia ohľadne darovania však spochybňuje skutočnosť, že uvedená svedkyňa v inkriminovanej dobe mala najviac 12 rokov a je málo pravdepodobné, že by ju dotknuté osoby s touto informáciou boli oboznamovali a navyiac sama poskytla prvotnú informáciu pre právneho predchodcu navrhovateľiek ohľadne predmetnej nehnuteľnosti. Ďalšia v konaní vypočutá svedkyňa L. R. sa k otázke darovania nehnuteľností vyjadriť nevedela, potvrdila len, že tieto užíval I.. B. F.. Právny titul, na základe ktorého I.. B. F. vstúpil do užívania nehnuteľností, takto zostal neobjasnený a navrhovateľkami tvrdené darovanie ako predpoklad dobromyseľnosti jeho držby nebolo nad akúkoľvek pochybnosť v konaní preukázané. Tým neboli splnené zákonné podmienky pre nadobudnutie jeho vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam vydržaním.

Pre úplnosť odvolací súd záverom poznamenáva, že na vady konania pred súdom prvého stupňa namietané navrhovateľkami v ich odvolaní neprihliadol, keďže tieto nemali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a nezakladali ani dôvod pre zrušenie napadnutého rozsudku v zmysle § 221 ods. 1 písm. c) OSP. Pojednávanie na súde prvého stupňa konané dňa 21. 02. 2011 bolo odročené, okrem iného i za účelom, že sudca sa pokúsi zo spisu OS Nitra sp. zn. 10C 105/2004, ktorý sa nachádzal na odvolacom súde, získať listinné dôkazy z pripojeného spisu Obvodného úradu v Nitre č. k. 107/1991 R a to nahliadnutím do spisu. Podľa úradného záznamu zo dňa 01. 04. 2011 súd zistil, že listinné dôkazy v spise 10C 105/2004 sa vzťahujú na nehnuteľnosti iných parcelných čísel, a preto nie sú použiteľné v tomto konaní. Následne spis vylúčil a vrátil odvolaciemu súdu. Listiny obsiahnuté v spise 10C 105/2004 takto neslúžili ako dôkazný prostriedok, v tomto konaní nebolo nimi dokazovanie ani vykonávané, a preto nemožno prisvedčiť tvrdeniu navrhovateľiek, že neoboznámim sa ich právneho zástupcu s jeho obsahom došlo postupom súdu k odňatiu možnosti konať pred súdom.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil, keď súd prvého stupňa vo veci dostatočne zistil skutkový stav a vyvodil z neho i správny právny záver.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 a § 151 ods. 1 OSP tak, že v odvolacom konaní plne úspešnému odporcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, keďže odporca v tomto smere návrh nepodal.

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.